

# Estonsko je v digitalizaci nejen evropským lídrem. Vzor může pomoci i u nás.

11.4.2024 - | Krajský úřad Pardubického kraje

**Ačkoliv se nám to může jevit téměř jako sci-fi, v Estonsku je téměř veškerý kontakt s úřady možné vyřešit on-line z pohodlí domova, rychle a především bezpečně. Načerpat zkušenosti sem proto jezdí zástupci řady zemí, regionů či měst. V tomto týdnu se k nim přidali zástupci Pardubického kraje.**

„Estonsko je evropským lídrem v digitalizaci veřejné správy a veškerého kontaktu občana s úřady. V tuto chvíli posledním úkonem, který zde nelze vyřešit alespoň částečně on-line, je rozvodové řízení, ale i na tomto Estonci pracují. Všechny státní orgány a jejich systémy spolu dokonale komunikují, takže je možné bez návštěvy úřadu řešit například nákup nemovitosti, získat různá oprávnění a licence nebo vyřídit různé státní podpory. Oproti nám mají v Estonsku v řadě procesů náskok, což je způsobené strategickým rozhodnutím z počátku 90. let, kdy začali budovat robustní a bezpečnou infrastrukturu. Je logické, že podmínky jsou v zemi, která má 1,3 milionu obyvatel rozdílné. Estonsko je velmi řídké osídlené a velmi decentralizované, nicméně i tak se můžeme nejen jako stát, ale i místní samosprávy v lecčem přiučit. Především bychom měli mezi sebou v této oblasti více komunikovat a spolupracovat pro zvýšení efektivity a snížení nákladů,“ uvedl hejtman Martin Netolický.

Základem všeho je státem poskytovaná elektronická identita občana. Jedná se v základu o čipovou kartu, občanský průkaz, přes který je možné se přihlásit do všech systémů. „Již v roce 2002 Estonsko vytvořilo digitální identifikační systém založený na povinném průkazu totožnosti. Systém e-Identity znamená, že všichni estonští státní příslušníci a rezidenti mají státem vydanou elektronickou identitu zvanou eID, která jim umožňuje komunikovat se státem a využívat všechny jeho služby. Lidé používají svá eID k placení účtů, hlasování online, podepisování smluv, nakupování, přístupu ke svým zdravotním informacím a mnohem více. Zároveň existuje jeden ověřený způsob pro vstup například do internetového bankovníctví či různých dalších platforem, takže není nutné mít desítky přihlašovacích údajů a hesel, ale vše garantuje státní zabezpečený systém, který je nesmírně robustní a bezpečný,“ řekl hejtman Netolický.

Velmi přínosné z hlediska místních samospráv bylo setkání se zástupci Svazu estonských měst a obcí. Ten pro všechny municipality připravil jednotnou strukturu webového rozhraní, čímž zjednodušuje fungování jak městům a obcím, tak samotným uživatelům. „Jednoduchý, ale přesto proklientsky zpracovaný web pro municipality je něco, co bychom měli do budoucna nabídnout i menším obcím, aby mohly ušetřit při výrobě vlastních webových stránek,“ řekl krajský zastupitel Daniel Lebduška. Podle zastupitele Lukáše Maliny, který pracuje v oboru informačních technologií ve zdravotnictví, je příkladná také digitalizace právě v tomto oboru, protože estonské e-Health je propojené natolik, že napříč lékaři může pacient povolit náhled do kompletní dokumentace v předem definovaném rozsahu. „Pacient si může také zablokovat náhled k určitým medikacím a vyšetřením, pokud chce například získat alternativní pohled jiného lékaře. Zároveň mu však může umožnit rychlé sdílení potřebných výkonů, preskripce léků či absolvovaných vyšetření. K tomu však má jasný přehled kdo a kdy si konkrétní informace otevřel. Nemůže se rozhodně stát, že by k nim měl přístup kdokoliv nepovolaný a hrozilo by jejich zneužití. K zamyšlení také stojí propojení sdílení v rámci EU,“ uvedl Malina.

Konkrétní příklady z praxe představili krajské delegaci také na magistrátu hlavního města Tallinnu,

ale i v malém městě Rapla. „Bez ohledu na velikost města či obce je míra digitalizace v každodenním procesu velmi vysoká. Municipality využívají všech aplikací od hlášení závad, uzavírek na silnicích až po registraci dětí do mateřské školy. Velkým benefitem je, že tyto systémy jsou v celé zemi garantované státem a tedy pro všechny stejné a hlavně dokonale propojené. Stát, který má o občanech určitý typ informací si je umí v potřebný okamžik využít, spojit a občan pouze informace překontroluje,“ řekl Alexandr Krejčíř, který je v krajské radě zodpovědný mimo jiné za e-government. Hejtman Martin Netolický se v rámci setkání v Raple zajímal také o reformu estonské veřejné správy, která znamenala snížení počtu municipalit na 79 z původních přibližně 230.

Základem digitalizace je spolupráce státu s veřejným sektorem

Pro zvýšení efektivity Estonci velmi dobře spolupracují se soukromými IT společnostmi. Jednou z nich je společnost Spin TEK AS, která se zaměřuje především na vývoj softwaru. „Své původní aplikace nabízí firma také v zahraničí. Z těch nejzajímavějších se jedná například o kompletní digitalizaci pohřebnictví včetně základních údajů o pohřbených osobách s možností vkládání dalších informací ze strany pozůstalých. Dalším je například řešení konzulárních otázek on-line, geolokační portály, centrální registr domácích mazlíčků či žádosti o státní či lokální granty,“ řekl hejtman, podle kterého je v českém prostředí nejprve digitalizovat zcela jiné a každodenní procesy pro omezení byrokracie a usnadnění života.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/124236/estonsko-je-v-digitalizaci-nejen-evropskym-lidrem-vz-or-muze-pomoci-i-u-nas->